

Lättläst svenska

En sammanfattning av KritFunks konferens

12:e maj 2022

Konferensen betalades av:

Forte – Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd

RBU – Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar

CSA – Centralförbundet för Socialt Arbete

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Kommunikation utan hinder Fallet med döva och hörselskadade studenter och lärare inom högskolan	4
Inkluderande forskning har gjort oss till kollegor	6
Vad har vi lärt oss av föreläsningarna? Vilka nya kunskaper kan vi ha nytta av i Sverige?	8
Varför kan vi inte drömma? Om att skapa historier tillsammans	9
Att arbeta med andra, är det ett utbyte eller att utnyttja?	10
Samtal om samarbeten mellan organisationer i projekten "Sex för alla" och "Min sexualitet, min rätt"	11

Sammanfattning

KritFunk är ett svenskt nätverk för studier och forskning om funktionshinder.

KritFunk ordnade en digital konferens den 12:e maj 2022.

Konferensen hette

Deltagarbaserad forskning om funktionshinder – möjligheter och utmaningar.

Deltagarbaserad betyder att personer med funktionsnedsättning är med i alla delar av forskningen, i forskargruppen.

Konferensen hade två syften:

1. Att öka kunskapen om olika metoder för att forska om funktionshinder.
2. Att forskare och personer från organisationer för funktionsrätt skulle träffas och prata och lära sig av varandra.

Konferensen ordnades av:

- Julia Bahner och Becky Nelson från Lunds universitet
- Ida Norberg från Stockholms universitet
- Begripsam AB

Föreläsning:

Kommunikation utan hinder Fallet med döva och hörselskadade studenter och lärare inom högskolan

*Anja Werner
University of Erfurt, Tyskland*

**Anja berättade om en grupp på universitetet
som arbetat med att ta bort hinder
i undervisningen.**

Gruppen startade en ny kurs
som alla skulle kunna delta i.

Kursen hade tre mål:

1. Ta bort alla hinder som går att ta bort
genom att fråga alla elever
om de har särskilda behov.
2. Prata om olika hinder
och försöka uppleva olika hinder
och lära mer hur universitetet kan undvika hinder.
3. Sprida kunskap om kursen.

Anja berättade att de har lärt sig
att alla tjänar på
att universitetet minskar hindren.

Men hon sa också:

“Viktigt att veta!

När vi tar bort hinder för en grupp
kanske det skapar nya hinder för en annan grupp.
Vi behöver förstå det
och lära av det.”

Hon pratade också om:

- Att jämlikheten ökar när samtalen är långsammare.
- Att döva och hörselskadade ibland stör kommunikationen för hörande eftersom det tar lite längre tid att kommunicera.
- Att videokonferenser kan skapa problem. Det kan bli en fördröjning så att ljudet kommer efter talet.
- Att skrivtolkning också kan skapa problem med fördröjning eftersom texten kommer efter talet.
- Att föreläsningar i klassrummet kan fungera bra om man skriver ner allt som sägs i ett delat dokument som läraren läser upp.

Föreläsning:

Inkluderande forskning har gjort oss till kollegor

*Ragnar Regn Smára och Kristín Björnsdóttir
University of Iceland*

**Ragnar är medforskare med funktionsnedsättning
och Kristín är forskare utan funktionsnedsättning.
De pratade om hur det fungerar att forska tillsammans.**

De beskrev hur personer
med intellektuell funktionsnedsättning
är viktiga för forskningen.

Samarbete

Personer med funktionsnedsättning
borde samarbeta mer med forskare.

Till exempel:

- välja ämne att forska om
- samla in bakgrundsinformation
- skapa en forskningsfråga
- rekrytera deltagare
- göra intervjuer
- analysera och skriva uppsatser.

Utmaningar

- Människor är i allmänhet
inte engagerade i forskning.
- Man får inte tro
att frågor om funktionsrätt
bara handlar om personer med
funktionsnedsättning.

I Kristín och Ragnars projekt arbetade alla som kollegor och provade olika typer av metoder.

Utmaningar

- Alla vill kanske inte delta i allt eller så kan de inte delta.
- Forskaren utan funktionsnedsättning ska inte bli chef utan ska vara en ledare och en kollega.

I projektet skrev de både tillgängliga texter och akademiska artiklar. Båda är lika viktiga.

Utmaning

- Man får inte tänka att den akademiska texten är viktigare.

Andra viktiga saker

- Det är svårt med anställningsavtal.
- Konferenser är ofta otillgängliga. De är för långa och människor pratar ofta ett för komplicerat språk.
- Människor talar ibland som att Kristín är experten istället för att prata med Ragnar som har erfarenhet av funktionsnedsättning.

Samtal:

Vad har vi lärt oss av föreläsningarna? Vilka nya kunskaper kan vi ha nytta av i Sverige?

Deltagare

- Julia Bahner, Lunds universitet
- Emil Erdtman, doktorand Certec
- Frida Ingha, funkisaktivist och STIL
- Aline Groh och Therese Wappsell, projektledare för projektet Relationer som funkar

Frida:

Det behövs fler forskare med funktionsnedsättningar i olika projekt.

Aline:

Alla vinner på att göra det enklare att fungera och kommunicera.

Det är bra att få information i förväg. Då kan man förbereda sig.

Therese:

Det är viktigt att dra ned på tempot och att ta raster när man forskar.

Personer med funktionsnedsättning har ofta projektanställningar inom funktionsrättsrörelsen och inom forskning. Det är otryggt.

Emil:

Det är svårt att vara forskare med funktionsnedsättning. Vem är egentligen expert? Forskaren eller medforskaren med funktionsnedsättning?

Föreläsning:

Varför kan vi inte drömma? Om att skapa historier tillsammans

*Sally Whitney, Katy Evans och Kirsty Liddiard
University of Sheffield*

Sally och Katy pratade om projektet
Leva livet fullt ut
Ett projekt som vill öka förståelsen
för hur barn och unga med funktionsnedsättning
lever, drömmer, önskar och bidrar i samhället.

Projektet leds av Medforskar-kollektivet,
en grupp som består av unga kvinnor
med funktionsnedsättning.

Projektet har utvecklat metoder
som inkluderar människor med funktionsnedsättning
i forskning.

De pratade om hur de vill
att ungdomar med funktionsnedsättning
ska vara med och forska i framtiden.

De har lärt sig mycket av ungdomar.
Till exempel att lyssna på ungdomarna
om deras liv och behov,
deras önskningar, idéer och sätt att arbeta.

De har använt digitala möten för att träffas.
Det har fungerat bra.

Projektet har tagit fram gratis material:

- Webbplats: www.whycantwedream.co.uk
- Bok: "Living Life to the Fullest: Disability, Youth and Voice", Emerald

Föreläsning:

Att arbeta med andra, är det ett utbyte eller att utnyttja?

Sarah Earle

The Open University, Storbritannien

Sarah pratade om sin erfarenhet av att samarbeta med personer med funktionsnedsättning i olika forskningsprojekt.

Hon visade exempel från tre projekt:

1. Preventivmedelsprojektet
2. Sexualitets-alliansen
3. Covid-19-projektet

Hon berättade att det är viktigt att olika organisationer i samhället samarbetar men att samarbetet ofta väcker frågor.

Till exempel:

- Vad innebär det att vara forskningsexpert och akademiker?
- Hur hjälper medforskare och forskningspartners till i ett projekt?
- Kan vem som helst forska?

Utmaningar:

- När de som deltar i forskningen har olika mål.
- När de som deltar i forskningen har olika sätt att arbeta.
- När det inte finns tillräckligt med tid och pengar.

Utbyte eller att utnyttja

Sarah rekommenderar de som forskar att vara uppmärksamma på utmaningarna och att vara ärliga och öppna om vilka effekter utmaningarna kan ha på deras forskning.

Samtal:

Samtal om samarbeten mellan organisationer i projekten "Sex för alla" och "Min sexualitet, min rätt"

Deltagare:

- Julia Bahner, Lunds universitet
- Hanna Öfors, Funktionsrätt Sverige och projektledare för projektet Min sexualitet, min rätt
- Natalie, Paola och Mats, tre informatörer från projektet Sex för alla, ett samarbete mellan RFSU och Grunden i Malmö.

Natalie, Paola och Mats:

Som informatörer pratar vi om preventivmedel, samtycke och relationer på boenden för personer med LSS-beslut.

Vi har lärt oss jättemycket.

När vi började så visste vi ingenting om sex och relationer.

Natalie:

Vi startade projektet för att vissa elever i grundskolan aldrig fått ordentlig kunskap om sex och samlevnad.

Paola och Natalie:

I vissa relationer finns inget samtycke.

Men det är viktigt att båda vill vara tillsammans.

Därför är det viktigt att man känner till samtycke och att även personalen har kunskap om samtycke.

Vi uppgraderade därför materialet Mio med en viktig punkt: Samtycke.

Sex för alla är ett samarbete där vi haft inflytande, tillsammans med projektledarna från RFSU.

Hanna:

Projektet Min sexualitet, min rätt, är ett samarbete mellan Funktionsrätt Sverige och RFSU. Det är ett treårigt projekt där vi jobbar med rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

I projektet har vi gjort en enkät för att undersöka målgruppens erfarenheter om sexuell hälsa och rättigheter.

Det är svårt att göra enkäter och ställa frågor som är lätta att förstå och som ger de svar vi vill ha.

Därför är det viktigt att samarbeta med forskare. Men det är samtidigt en fördel att vi inte forskar. För vi slipper en del krav när vi säger att enkäten inte är forskning. Och vi lyckas dessutom sprida våra resultat till många människor.

Vilka är fördelarna och nackdelarna med samarbetet mellan två organisationer?

Hanna:

Det är jätteviktigt med samarbetet eftersom vi har olika fokus.

Funktionsrätt Sverige är experter på funktionsrättsfrågor och rättigheter. RFSU är experter på sexualitet och relationer. Vi lär oss av varandra.

Det som varit svårare är att vi är så olika som organisationer.

Vi vill ju att båda organisationerna ska synas lika mycket.

Det tar också tid att arbeta i en stor organisation med medlemsorganisationer.

Sex för alla:

Vi jobbar direkt med personerna som har rätt till stöd enligt LSS.

Vad behöver de för stöd i sin sexualitet?

Vem kan de vända sig till?

Personalen behöver också stöd så att de kan ge rätt stöd och känna sig trygga i sin roll.

Mats:

Det har varit roligt att besöka verksamheter och att lära ut och lära sig.